

РЕШЕНИЕ

№ 4803

гр. София, 13.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав**, в публично заседание на 29.06.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **1159** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на И. И. К., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.3, ап.10, чрез адв. П. Г., срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) с искане за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв., претърпени за лоши битови и хигиенни условия при настаняването му в следствения арест на [улица], [населено място], в периода от 15.02.2019 г. до 01.03.2019 г., както и поради нанесен му побой на 20.02.2019 г.

Ищецът поддържа, че на 15.02.2019 г. бил преведен в следствения арест на [улица], [населено място] и настанен в килия № 10, етаж 5, а не в килия № 13в „Делегация“, където пребивавал при предишни свои конвои в С.. Там бил със следствен арестант във видимо неадекватно състояние, абстинентен и зависим от наркотични вещества, който, на третия ден от престоя, без причина извършил физическо посегателство, нанасяйки му травма на лявото око. С бездействията си, служители на ГДИН не го предпазили от случилото се, което уронило достойнството му и му причинило чувство на малоценност и страх. Физическите болки и страдания му попречили да организира адекватно защитата си пред специализирания съд на 25.02.2019 г. В допълнение, след приключване на следствените действия на 19.02.2019 г., вместо да бъде върнат в

Затвора [населено място], умишлено бил задържан повече от 10 дни в следствения арест на [улица], [населено място], в условия, които са несъвместими с основни човешки права по смисъла на чл.3 ЗИНЗС. Килиите били с открита тоалетна, без врата, при която липсвал елемента усамотение, с наличие на множество дървеници и хлебарки, недостиг на дневна светлина, постоянно включено осветление, надраскани и изкъртени стени. Чуждите делегати не могли да ползват услугата „Лавка“ в следствения арест на [улица], [населено място], тъй като парите му били в карта, активна само за територията на Затвора [населено място].

Ответникът Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ оспорва исковата молба поради липса на елементите от фактическия състав на отговорността на държавата на вреди в писмен отговор от 06.10.2020 г., от 20.04.2022 г. и в открито съдебно заседание чрез юрк. С.. Претендира за отхвърляне на исковата претенция и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор – представител на СГП счита иска за неоснователен.

Административен Съд С. - град, I отделение, 69 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира от фактическа страна следното:

С разпореждане от 04.02.2019 г. по прок.преписка № 17779/17 г. по описа на СГП, издадено от прокурор Р. М. от СГП, на основание чл.143, ал.2 от ЗСВ, чл.251 от ЗИНЗС и чл.199 НПК е разпоредено превеждането на ищеца от Затвора [населено място] в ареста на НСлС в [населено място], [улица] за времето от 11.02. до 13.02.2019 г. за провеждане на процесуално следствени действия по ДП № 109/2018 г. на НСлС – разпит в качеството му на свидетел и снемане на сравнителен материал от подпис (писмо рег. №1324/25.01.2019 г. на НСлС).

С писмо рег. № 3Д 262/16 от 11.02.2019 г. на началника на Затвора С. З. НСлС е уведомена, че превеждането няма да бъде осъществено на 11.02.2019 г., а на 15.02.2019 г., тъй като ищецът е бил призован за насрочени съдебни заседания на 13.02.2019 г. в Окръжен съд Пловдив и на 14.02.2019 г. в Окръжен съд Стара Загора.

Установява се от писмо рег. № 3Д 262/16 от 08.02.2019г. на началника на Затвора С. З., че на 25.02.2019 г. затворникът И. И. К. следва да бъде преведен в Специализиран наказателен съд като подсъдим по нохд №357/2019 г. Според писмото затворникът е удовлетворен с храна за два дни.

С писмо рег. № 3Д 262/16 от 11.02.2019 г. на началника на Затвора С. З. НСлС е уведомена, че затворникът И. И. К. ще бъде изпратен за извършване на процесуално следствени действия по ДП № 109/2018 г. по описа на СГП от 18.02.2019 г.

Според две разписки за разпит ищецът е бил разпитан в НСлС на 18.02.2019 г. от 10:25 часа до 12:00 часа и на 19.02.2019 г. от 09:45 часа до 10:15 часа.

Според писмо рег. № 3201 от 26.02.2019 г. на началник сектор „Арести“ в О. С. И. И. К. е бил представен пред НСлС по ДП № 109/18 г. и в СпНС на 25.02.2019 г. по нохд № 358/2019 г.

В декларация от 01.03.2019 г., изготвена на бланка, ищецът посочил, че по време на престоя си в арест „Д-р Г.М. Д.“ на О. С. е получавал редовно храна и няма претенции по отношение на медицинското обслужване и надзорно-охранителния състав (НОС), както и, че е получил суха храна на 1 ден.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна

следното:

Пасивната процесуална легитимация на ответника ГДИН не е спорна и следва от чл.12, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС, вр. чл.205, ал.1 АПК. Не е спорно и, че ищецът изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в Затвора С. 3..

Разпоредбите на чл.284-286 от ЗИНЗС, вр. чл.3 от с.з., уреждат защита на осъдените и задържаните под стража лица срещу поставянето им в неблагоприятни условия, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаят чувство на страх, незащитеност или малоценност. Тази правна уредба е приета в резултат на серия от осъдителни решения на ЕСПЧ срещу България за нарушение на чл.3 от ЕКПЧ поради условията за пребиваване в местата за лишаване от свобода в страната ни и пряко кореспондира с абсолютната забрана по чл.3 от ЕКПЧ. Разпоредбата на чл. 3 от Конвенцията защитава една от основните ценности на демократичното общество. Тя забранява по абсолютен начин изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание, независимо от обстоятелствата и поведението на жертвата (виж А. и други, цитирано по-горе, § 139, с допълнителни препратки).

За да попадне в обхвата на този член, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на лицето. Въпреки че малтретиране, което постига този минимум, често включва действителна телесна повреда или силно физическо или психическо страдание, дори и при липса на такива, когато отношението унижава или принижява човек, показвайки липса на уважение или води до засягане на неговото човешко достойнство, или предизвиква чувство на страх, страдание или малоценност, което може да разбие моралната и физическата устойчивост на този човек, то също може да попадне в обхвата на забраната на чл. 3.

За да попадне задържането специално под чл. 3 от Конвенцията, страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. В този случай властите трябва да гарантират, че едно лице е задържано при условия, съвместими с уважението към човешкото достойнство, че начинът и методът на изпълнение на наказанието лишаване от свобода или друг вид мярка за задържане не подлага човека на стрес или трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, здравето и благосъстоянието на този човек са гарантирани в достатъчна степен.

При оценка на условията на задържане по чл. 3 от Конвенцията е особено важно да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условия, както и конкретните твърдения, направени от въпросното лице, и времето, което той или тя е прекарал/а в тези условия. Дори когато всеки отделен аспект от тези условия е в съответствие с националното законодателство, техният кумулативен ефект може да бъде такъв, че да доведе до нечовешко или унижително отношение по смисъла на чл. 3 от Конвенцията.

Липсата на намерение за унижаване или принижаване на задържания чрез поставянето му в лоши условия, въпреки че е фактор, който следва да бъде взет под внимание, не

изключва категорично установяване на нарушение на чл. 3 от Конвенцията.

Крайната липса на място в затворническа килия има голяма тежест при оценката на това дали условията на задържане са в нарушение на чл. 3 от Конвенцията. Докато общите доклади на КПИ не казват изрично какъв размер жилищна площ за един лишен от свобода трябва да се смята за минимален стандарт при настаняване в обща килия, то отделните национални доклади за извършените от КПИ посещения и препоръките по тези доклади предполагат, че желателният стандарт е четири квадратни метра жилищна площ на човек. Въпреки това, ако затворниците имат на разположение по-малко от три квадратни метра жилищна площ, пренаселеността трябва да се счита за толкова тежка, че да доведе само по себе си, независимо от други фактори, до нарушение на чл. 3 от Конвенцията. В § 166 от пилотното решение на ЕСПЧ „Н. и други срещу България“ е коментирано, че при оценката на личното пространство трябва да се вземе в предвид и пространството, което е заето от мебелите и обзавеждането на килията, което обаче не означава автоматично и чисто математически площта на мебелите да се приспадне от общата площ на помещението. Настоящият състав намира, че в случая при преценката дали е допуснато нарушение на чл.3 ЕКПЧ следва да вземе предвид и изведените по приложението на разпоредбата правни положения по делото „М. против Х.“, Решение от 20 октомври 2016г. на Голямата камера на Съда по правата на човека, Appl. №7334/13, [GC], 2016, което решение е постановено след пилотното за България решение по делото „Н. и други срещу България“. В цитираното решение на ЕСПЧ по делото „М. против Х. е прието, че съгласно член 3 от ЕКПЧ, съдът не може да определи веднъж завинаги определен брой квадратни метри, които трябва да бъдат осигурени на един лишен от свобода, с цел съобразяване с Конвенцията, тъй като редица други важни фактори, като: продължителността на задържането, възможностите за упражнения на открито; физическото и психическо състояние на задържания, играят важна роля при преценката на това дали условията на задържане отговарят на гаранциите по член 3 (М., § 10). Също така се посочва, че крайната липса на пространство в затворническите килии натежава изключително като аспект, който трябва да бъде взет предвид, за да се установи дали оспорените условия на задържане са „унизителни“ по смисъла на член 3 от Конвенцията. Прието е че, когато личното пространство на задържания падне под 3 кв. м. площ в килии с няколко настанени в затворите, се счита за толкова сериозно, че възниква презумпцията за нарушение на член 3 от Конвенцията. В същия смисъл е и §§123 и 232 от решението по делото „Н. и други срещу България“, според които ако затворниците имат на разположение по-малко от три квадратни метра жилищна площ, пренаселеността трябва да се счита за толкова тежка, че да доведе сама по себе си, независимо от други фактори, до нарушение на чл. 3 от Конвенцията. В тежест на ответника е да обори тази презумпция, като докаже, че има фактори, които са в състояние да компенсират адекватно ограниченото разпределение на личното пространство (М., §§ 136-141). Според решението на ЕСПЧ по делото М. презумпция за нарушаване на чл.3 от Конвенцията възниква и когато килията е с площ в диапазона от 3 до 4 кв.м. лично пространство на затворник, като факторът площ остава важен в преценката на Съда за адекватността на условията на задържане, но при условие че факторът площ е съчетан с други аспекти на неподходящи материални условия на задържане.

В решението по делото М., §§ 127-128 съдът изяснява методологията за оценка на условията за задържане, съгласно която при изчисляване на минималното лично

пространство, отредено на задържан в помещения за няколко души вътрешният санитарен възел не трябва да се брои в общата площ на килията. От друга страна обаче ЕСПЧ отчита, че в наличната площ в килията се включва и пространството заето от мебели. Ето защо, предвид §114 от решението по делото М. важното при тази оценка е дали задържаните са имали възможност да се движат нормално в килията. ЕСПЧ в решението отчита и факта на обективните трудности, които изпитват жалбоподателите при събирането на доказателства, за да обосноват твърденията си за условията на задържане. В същото време това не ги освобождава от задължението да предоставят на съда подробна и непротиворечива информация за условията, от които се оплакват. При всички случаи тежестта на доказване е на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" [населено място], която има достъп до помещенията и информация за условията в тях и може да ангажира доказателства, с които да опровергае твърденията на ищцата.

Дори пренаселеността да не е толкова сериозна, че да представлява сама по себе си нарушение на чл. 3 от Конвенцията, според ЕСПЧ, тя все пак може да доведе до нарушение на тази разпоредба, ако се комбинира с други аспекти на условията на задържане – като например липса на уединение при използване на тоалетната, лоша вентилация, липса на достъп на естествена светлина и свеж въздух, липса на подходящо отопление или липса на основна хигиена – това води до ниво на страдание, което надвишава това, присъщо на задържането.

ЕСПЧ извежда критерии при оценката на това дали е налице нарушение на чл. 3 от Конвенцията по отношение на липсата на лично пространство, а именно: (а) всяко задържано лице трябва да има индивидуално място за спане; (б) всяко задържано лице трябва да има най-малко три квадратни метра жилищна площ; и (в) размерът на килията трябва да дава възможност на задържаните лица да се движат свободно между мебелите. Липсата на някои от тези елементи сама по себе си поражда сериозно предположение, че условията на задържане са в нарушение на този член (виж А. и други, цитирано по-горе, § 148, с допълнителни препратки).

Освен размерът на наличното пространство, други аспекти на физическото състояние на задържане също са от значение за оценката на съответствие с чл. 3 от Конвенцията. Тези елементи включват по-специално достъп до упражнения на открито, естествена светлина или въздух, наличие на вентилация, адекватност на отоплението, възможност за използване на тоалетната в уединение и съответствие с основни санитарни и хигиенни изисквания. По този начин, дори и в случаите на затворнически килии, които осигуряват 3-4 квадратни метра жилищна площ на един лишен от свобода, може да има нарушение на този член, ако факторът на пространството е съчетан с липса на вентилация и осветление.

С писмо рег. № 9389/20.06.2022 г. на началника на О. С. е предоставена информация по реда на чл.284, ал.3 ЗИНЗС, според която килиите в арест „ Д-р Г. М. Д.“ № 42 са еднотипни, като изградени и оборудвани и са с приблизителна обща площ около 16 м2. Същите са оборудвани с 4 броя самостоятелни легла - две двойни (тип „вишка“), за настаняване на до 4 задържани лица, метални маса и столове, буферна решетка, отделяща прозорците от килията, 8 броя метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешени вещи от задържаните лица и отоплителен елемент от инсталацията за парно отопление, отделен с метална решетка. Помещенията разполагат със собствен санитарен възел с непрекъснат достъп до течаща вода. Това давало възможност хигиената в помещението да се поддържа на необходимото ниво,

като се употребяват дезинфектанти и хигиенни препарати с по-агресивно действие и по висока ефикасност и същевременно се спазват мерките за безопасност при употребата им.

Според предоставено на основание чл.284, ал.3 ЗИНЗС становище рег. № 5448 от 15.04.2022 г. на началник сектор „Арести“ при О. С. лицето И. И. К. е било настанено в спално помещение № 10 на етаж 5 за времето от 15.02.2019г., като след възникнал конфликт между задържаните лица в помещението, считано от 21.02.2019 г. бил преместен в спално помещение № 10 на същия етаж, където престоял до 01.03.2019 г. Всяко арестно помещение в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 разполагало със собствен санитарен възел с непрекъснат достъп до течаща вода, с чешма, мивка и тоалетен блок. Санитарният възел бил отделен от останалата част на килията посредством масивна преградна стена с височина 1,2 м. Същият не бил изцяло закрит съвсем умишлено, с цел предотвратяване на опити за самоубийство. Задължение на надзорно-охранителния състав било да извършва непрекъснато наблюдение на поведението на задържаните лица единствено с оглед запазване живота и здравето на същите.

По отношение на пропускането на въздух и светлина, във всяко спално помещение за настаняване на задържани лица в ареста на бул. „Д-р Г.М. Д.“ № 42 към сектор „Арести“ при О. С., над всеки санитарен възел имало изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път. Арестните помещения били оборудвани с два броя открити прозорци, които са част от Р. - дограма, като от северната страна имало възможност за отварянето на единия прозорец, а от южната страна на ареста се отваряли и двата прозореца. От специалисти при поставяни задачи е извършвано измерване на стъклопакета в помещенията в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42, който е еднотипен във всички килии, като същите са давали заключения, че размерът на прозорците е 220 см. на 120 см. Ищецът бил настанен в арестно помещение № 10 (южно изложение) и спално помещение № 12 (северно изложение) на етаж V. Елементите от конструкцията на дограмата и материалите, от които е изграден стъклопакетът на прозорците, позволяват достъп на достатъчна естествена светлина и пресен въздух в помещението. В помещенията има изградена система за хранене с 12V прав ток и система за ефирна цифрова телевизия. Изкуственото осветление на килиите е изпълнено с 2 бр. крушки с LED - светлина, максимално близка като характеристики до естествената дневна светлина, спомагаща за достатъчната осветеност на помещението със светлина. Осветеността в спалните помещения е изградена при спазване на съответните изисквания. Изградено е дежурно осветление, което функционира денонощно на територията на ареста с оглед непрекъснато наблюдение от страна на надзорните за спазване изискванията на чл. 312, т. 5 и т. 6 от ППЗИНЗС за реакция при евентуална промяна на поведението на задържаните лица. Същото, в определеното време за сън от 22:00 ч. до 06:00 ч., е слабо изразено и по никакъв начин не пречат правото на сън на задържаните под стража лица. По време на исковия период, крушката, осъществяваща дежурното осветление на съответното спално помещение е била с мощност от 9 W, енергоспестяваща, а крушката, изпълняваща основно осветление е била с мощност от 15 W. През тъмната част на денонощието, основното осветление се изключвало.

При преценка на кумулативното въздействие на така описаните условия в арестни помещения № 10 и № 12, в които е пребивавал ищецът в исковия период от 15.02.2019

г. до 01.03.2019 г., съдът намира, че не е достигнат изискуемия праг на суровост, респ. не е налице задържане при условия, при които страданието и унижението надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. Предвид предоставените данни за размерите на помещенията в ареста на [улица], С., и данните за настанените в тях на 4 лица съобразно броя на леглата, ищецът не е пребивавал в условията на пренаселеност. Размерът на прозорците и наличието на изградена вентилационна система над санитарния възел осигуряват достъп до светлина и чист въздух. Съдът не приема, че ползването на санитарен възел, отделен от останалата част от помещението с масивна преградна стена от 1.2 метра, в продължение на исковите **13 дни**, е причинило на ищеца твърдяното страдание и унижение, необходимо за достигане на прага на суровост по чл.3 ЕКПЧ. Следва да се намери баланс между правата на задържаните лица по чл.3, ал.1 ЗИНЗС, от една страна и и правата и възможността за изпълнение на служебните задължения от арестната администрация, от друга страна. Сред задълженията на НОС е осигуряване на физическото и психическо здраве на задържаните лица (чл.43, ал.2 ЗИНЗС), вкл. предотвратяване на опити за самоубийство, поради което изграждането на санитарен възел в посочения вид осигурява необходимия баланс между правата на задържаните лица на достъп до санитарен възел и течаща вода в спалното помещение (чл.20, ал.3 от ППЗИНЗС) и възможността да се осигури тяхното физическо и психическо здраве чрез непрекъснато наблюдение върху поведението на задържаните лица с цел опазване на живота и здравето им. По идентичен начин, наличното дежурно осветление, което функционира денонощно на територията на ареста, осигурява възможност за непрекъснато наблюдение от страна на надзирателите съобразно задълженията им по чл.312, т.5 и т.6 ППЗИНЗС, а в периода от 22:00 часа до 06:00 часа е слабо изразено и не пречатства съня. Представените от ответника протоколи за извършени услуги от [фирма] на територията на ареста на [улица]от 18.01.2019г., от 08.02.2019 г., от 18.02.2019 г. и от 27.02.2019 г. удостоверяват активни действия на арестната администрация по борба с вредителите, поради което не може да се приеме, че за исковия период от 13 дни ищецът е имал твърдяните проблеми с хлебарки и дървеници, които кумулативно с другите условия на пребиваването да достигат прага на суровост по чл.3 ЕКПЧ. Не са от това естество и твърдените „надраскани“ стени, а хигиената в помещенията се поддържа от самите задържани лица. Според предоставено на основание чл.284, ал.3 ЗИНЗС становище рег. № 5448 от 15.04.2022 г. на началник сектор „Арести“ при О. С. в арестантското досие на И. И. К. не се съдържали жалби, сигнали или молби по отношение на предоставените му битови условия и по отношение на проблем с вредители.

По изложените съображения и при съвкупната преценка на визираните доказателства съдът приема, че не е налице нарушение на чл.3 ЕКПЧ и чл.3 ЗИНЗС по отношение на условията на пребиваване на ищеца в ареста на [улица], С., в периода от 15.02.2019 г. до 01.03.2019 г.

Ищецът поддържа, че неправилно е бил настанен с лица, които са задържани под стража и поради тази причина е претърпял инцидент с физическа травма. Съдът намира за неприложима в случая цитираната от ищеца норма на чл.42, ал.1, и ал.2 ЗИНЗС , тъй като съобразно систематичното й място в Част Втора, Глава Осма, Раздел I „Създаване и закриване на местата за лишаване от свобода“ същият урежда статута на териториалните поделения на ГДИН - в затворите, поправителните домове и затворническите общежития се настаняват осъдени на лишаване от свобода с влязла в

сила присъда, а арестите са места за лишаване от свобода за настаняване на лица, задържани по реда на Наказателно-процесуалния кодекс. Приложима към случая е нормата на чл.246, ал.3 ЗИНЗС, според която *в затворите* обвиняемите и подсъдимите се настаняват в спални помещения отделно от осъдените. По аргумент от противното, не е налице законова забрана, която да забранява в *арестите* осъдените лица да бъдат настанявани отделно от обвиняеми и подсъдими, какъвто е бил статутът на Н. С. Б. (справка рег. № 9669/23.06.2022 г. на О. С., л.63).

Легалната възможност ищецът, като осъден на „лишаване от свобода“ с влязла в сила присъда да бъде настанен в арестно помещение е уредена и в чл.251 ЗИНЗС, на което основание е издадено процесното разпореждане от 04.02.2019 г. по прок.преписка № 17779/17 г. по описа на СГП - действията по разследване и други процесуални действия по друго дело *с осъдени на лишаване от свобода* или с обвиняеми и подсъдими по дела, за които няма постановена мярка задържане под стража, се провеждат *в затвора или ареста*, в който се намират. В изключителни случаи те могат да бъдат премествани в друг затвор или в друг арест само с писмено разпореждане на съответния прокурор или съд, като в разпореждането изрично се отбелязва срокът, за който преместването се разрешава. В случая, в самото разпореждане от 04.02.2019 г. е указано къде да бъде настанен ищецът (в ареста на [улица], [населено място]), поради което липсват незаконосъобразни действия на затворническата или арестна администрация. Поради това съдът намира за неприложима нормата на чл.269, ал.2 ППЗИНЗС.

Ищецът е преведен в ареста на [улица], [населено място], въз основа на разпореждане от 04.02.2019 г. по прок.преписка № 17779/17 г. по описа на СГП, издадено от прокурор Р. М. от СГП, на основание чл.251 от ЗИНЗС, според който действията по разследване и други процесуални действия по друго дело *с осъдени на лишаване от свобода* или с обвиняеми и подсъдими по дела, за които няма постановена мярка задържане под стража, се провеждат *в затвора или ареста*, в който се намират. В изключителни случаи те могат да бъдат премествани в друг затвор или в друг арест само с писмено разпореждане на съответния прокурор или съд, като в разпореждането изрично се отбелязва срокът, за който преместването се разрешава. Ето защо, претенцията на ищеца, че е настанен в килия № 10, етаж 5, а не в килия № 13в „Делегация“ в ареста на [улица], [населено място], не намира опора в закона.

Неоснователна е и претенцията на ищеца за невъзможност да ползва услугата „Лавка“ на територията на ареста на [улица], [населено място]. Според справка рег. № 9596/22.06.2022 г. на главен счетоводител на О. С. (л.61) л.св. И. И. К. не е разполагал със средства, за да може да закупува храна от лавката, тъй като не е депозирал писмена молба за прехвърляне на пари по сметка на ареста на негово име. За тези си задължения е уведомен съобразно т.9 от саморъчно подписана декларация при настаняването си на 15.02.2019 г. (л.59). Съгласно предоставено на основание чл.284, ал.3 ЗИНЗС становище рег. № 5448 от 15.04.2022 г. на началник сектор „Арести“ при О. С. (л.36 и сл.) ищецът не е подал молба с искане да бъдат прехвърлени лични парични средства в сметката на ареста. На лицето ежедневно са осигурявани три хранения на ден и при напускането си е подписало декларация, че редовно е получавало храна. Представени са записка за свиждане и разписка за приети и предавани вещи от 23.02.2019 г., според които ищецът е бил посетен на свиждане от свой близък, който му е донесъл 3 кутии цигари, 2 броя колбас и 10 броя самобръсначки. При тези данни по делото съдът приема, че не е налице бездействие

на арестната администрация по осигурване на ищеца с необходимото количество храна, нито същият е бил възпрепятстван да подаде молба за прехвърляне на парични средства с оглед пазаруване в лавката на ареста на [улица], [населено място], за който ред надлежно е бил уведомен. Следователно, при преценка на кумулативното въздействие на условията на изтърпяване на задържането в ареста в [населено място], [улица], не е налице и твърдяното възпрепятстване да ползва услугата „Лавка“.

Неправилно ищецът поддържа, че умишлено е държан по-дълго в ареста на [улица], [населено място]. Ищецът е бил разпитан в НСлС по ДП № 109/2018 г. на НСлС в качеството му на свидетел на **18.02.2019** г. от 10:25 часа до 12:00 часа и на **19.02.2019** г. от 09:45 часа до 10:15 часа, а на 25.02.2019 г. е бил представен в СпНС по нохд № 358/2019 г. Изложеното определя, че за исковия период от 15.02. до 01.03.2019 г. ищецът е бил преведен за целите на извършване на процесуално – следствени действия по наказателни производства, поради което твърденията му за „умишлено“ продължаване на задържането са недоказани. Икономически неоправдано е връщането му в Затвора С. 3. в периода между 19.02. и 01.03.2019 г. при необходимост от извършване на следствени действия в [населено място] на 25.02.2019 г.

В регистъра за травматични увреждания на ареста на [улица], [населено място], на 21.02.2019 г. е отбелязан преглед на И. И. К. със следното обяснение: „На 20.02.2019 г., докато лежал на вишката, съкилийникът му Н. Б. му бърка с пръст в лявото око и му нанася удар в далака. Опарва го с цигара по лявото око“. Според формуляр за регистриране на травматични увреждания от 21.02.2019 г. И. И. К. няма видими следи от увреждания на окото и в областта на корема. Отбелязано е кръвонасядане под лявото око.

Установява се от докладна записка рег. № 3114/25.02.2019 г. на инсп. Г. М. – главен надзирател в сектор „Арести“ на О. С., че около 11:45 часа, на 21.02.2019 г., забелязал задържаното лице И. И. К. със синина около лявото око. Разпитал го за случая и снел писмени обяснения от задържаните лица, според които на 20.02.2019 г. е извършено физическо насилие от Н. Б. към К. с опити за бъркане в окото му, опит за изгаряне с цигара и удар с крак в областта на далака. Разпоредил потърпевшият незабавно да бъде преведен в друга килия, както и да му бъде извършен медицински преглед, при който е установено кръвонасядане в областта на ляво околоочие, без следи от нараняване на окото и без следи от нараняване на корема. Лицата в килията, които към този момент били три И. К., Н. С. Б. и М. М. Х., не са съобщили за възникналата саморазправа на 20.02.2019 г.

Според справка рег. № 9595/22.06.2022 г. на д-р Н. Т. от МЦ при О. С. Н. Б. не е имал проявена наркомания и абстинентни прояви към 20.02.2019 г. (л.62). При настаняването му в ареста на [улица] същият е заявил, че е употребявал наркотици, но без абстинентен синдром. С оглед липсата на проявена симптоматика, по време на престоя му, не са му предписвани седативни медикаменти и не е било необходимо лечение с Метадон, независимо, че на територията на ареста е осигурено включване в програма за лечение с Метадон.

По повод установеното насилие при саморазправа на 20.02.2019 г. служителите на арестната администрация са действали съобразно чл.139, ал.2 ЗИНЗС, според който при получаване на данни или установяване на следи от насилие лицето се освидетелства и се предприемат мерки за оказване на медицинска помощ, случаят се докладва незабавно на съответния началник, който уведомява прокурора, упражняващ

надзора за законност. Редът е детайлизиран в чл.119г – чл.119е ППЗИНЗС и също е спазен – на ищеца е осигурен незабавен достъп до медицински специалист, извършен е медицински преглед, за който е изготвен формуляр и е извършено вписване в регистъра за травматични увреждания. По аргумент от разпоредбата на чл.119г, ал.1 ППЗИНЗС травматичните увреждания могат да бъдат установени при постъпили оплаквания за упражнено насилие или констатирани видими следи от насилие. Същественото в случая е, че никое от настанените в стая № 10 лица не е подало сигнал за конфликта. Те са предоставили обяснения едва след установяване на случая от служител на НОС. Според обяснението на ищеца рег. № 2950/21.02.2019 г. конфликтът е възникнал, когато с Н. били сами в стаята. Когато другото момче М. се върнало, то предупредило Н. да не го тормози, но тормозът продължил и през нощта. Затова на 21.02.2019 г. К. помолил да бъде преместен в друга килия. Последното обстоятелство е в противоречие с докладна записка рег. № 3114/25.02.2019 г. на инсп. Г. М. – главен надзирател в сектор „Арести“ на О. С., според която травматичното увреждане на К. е установено от служителя около *11:45 часа* на 21.02.2019 г., т.е. не е имало оплакване от пострадалото лице, нито е регистрирано искане за преместване. Последното е предприето именно по повод на служебно установеното травматично увреждане.

Изложеното се потвърждава от Постановление от 23.05.2019 г. по пр.пр. № 10024/2019 г. по описа на Софийска районна прокуратура, според което на 20.02.2019 г., *около 16:30 часа*, в следствения арест на [улица], [населено място], килия 10, пети етаж, възникнал конфликт между И. И. К. и Н. С. Б., при който Б. ударил К. в областта на лявото око, като забил пръста си в него, след това го ритнал в областта на далака. На следващата сутрин К. бил преместен в друга килия и отведен за медицински преглед, при който се установило кръвонасядане в областта на лявото око, без следи от нараняване на окото и без следи от нараняване на корема.

Съвкупната преценка на визираните доказателства навежда на извод, че ищецът, като пострадало лице, не е направил оплакване за инцидента, който е установен от служители на сектор „Арести“ при О. С., които незабавно предприели действия по чл.139 ЗИНЗС и чл.119г-119е ППЗИНЗС. Изложеното е основание за съда да приеме, че липсва бездействие на ответната администрация по повод конфликта от 20.02.2019 г. като основание за ангажиране на отговорността на ответника по реда на чл.284-чл.285 ЗИНЗС поради липса на адекватно медицинско обслужване.

По изложените съображения съдът приема, че предявеният иск следва да бъде отхвърлен изцяло. Не се доказва твърдяните от ищеца неблагоприятни условия на задържането му под стража в исковия период, които в своето кумулативно въздействие да достигат прага на суровост по чл.3 ЕКПЧ, както и конкретни действия или бездействия на арестната администрация, които да уронват човешкото достойнство или да пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Независимо от извода на спора, претенцията на ответника за заплащане на разноски под формата на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна. Разпоредбите на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, не е празнота в правото, която да се запълни по аналогия на закона чрез прилагането на чл. 78, ал. 3 или чл. 78, ал. 8 ГПК. Законодателят е разграничил

възнаграждението за един адвокат от разноските по производството в чл. 143, ал. 1 АПК, както и в чл. 78, ал. 1 ГПК. Стриктното тълкуване на разпоредбата на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС води до извода, че законодателят прави разлика между разноски за производството и заплатено възнаграждение за един адвокат, респективно юрисконсултско възнаграждение. Последните, макар и да са разходи по делото, не са разноски по производството. В ЗИНЗС не е предвидено изрично възстановяването на разхода за ползваната от ответника адвокатска услуга по делото или заплащане на юрисконсултско възнаграждение в негова полза, което означава, че при отхвърляне на иск по ЗИНЗС, в тежест на ищеца остава заплатената от него държавна такса, като той дължи и заплащане на направените от съда разноски по производството във връзка с предприетите процесуални действия, но ищецът не дължи възстановяване на разхода на ответника за адвокатско възнаграждение, ако е бил защитаван от адвокат или заплащане на юрисконсултско възнаграждение при осъществено процесуално представителство от юрисконсулт поради липсата на специална законова уредба в ЗИНЗС, предвиждаща това. В този смисъл са: Определение № 1779 от 11.02.2019 г. по адм. д. № 535/2019 г., III отд. на ВАС и Определение № 13551 от 11.10.2019 г. по адм. д. № 13715/2018 г., III отд. на ВАС.

Водим от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, **Административен Съд С. - град, I отделение, 69 състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на И. И. К., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.3, ап.10, чрез адв. П. Г., срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв., претърпени за лоши битови и хигиенни условия при настаняването му в следствения арест на [улица], [населено място], в периода от 15.02.2019 г. до 01.03.2019 г., както и поради нанесен му побой на 20.02.2019 г.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред Тричленен състав на Административен съд София град.

СЪДИЯ: